

MUTLULUK GÖMLEĞİ

Bir zamanlar çok sevilen bir kral, ağır bir hastalığa yakalanmış. Ülkenin bütün bilgeleri toplanıp kralı nasıl iyileştireceklerini düşünmüşler. Sonunda bilgilerden biri, "Hiçbir derdi bulunmayan, mutlu bir adam bulunup bu adamın gömleği krala giydirilirse kral iyileşir." demiş.

Kralın muhafızları bütün ülkeye dağılmışlar. Hiçbir derdi olmayan mutlu bir adam aramışlar. Fakat hiç derdi olmayan bir adam bulmak öyle zormuş ki! Kimisi zengin ama hastaymış. Hem zengin hem de sağlıklı olanların mutlu bir ailesi yokmuş. Fakirlerin gözü zenginlikteymiş. Muhafızlar ev ev dolaşmış ama mutlu bir adam bulamamışlar.

Sonunda bir gün kralın muhafızlarından biri bir kulübenin önünden geçerken şu sözleri duymuş: "Bugün çalıştım, karnımız doydum. Kimseye muhtaç değiliz. Hepimizin sağlığı yerinde... Daha ne isteyebilirim ki?"

Bu sözleri duyan muhafız "Mutlu bir adam buldum." diyerek saraya koşmuş. Kralın muhafızları mutlu adamın gömleğini almak için kulübeye gelmişler. Fakat kulübede hiç ummadıkları bir gerçekle karşılaşmışlar...

Mutlu adam o kadar fakirmiş ki sırtına giyecek bir gömleği bile yokmuş.

Anonim

1. Aşağıdaki ifadelere uygun paragrafın numaralarını işaretleyiniz.

Metnin giriş bölümünün kaçınıcı paragraf olduğunu işaretleyiniz.	1. ☐	2. ☐	3. ☐	4. ☐	5. ☐
Metnin gelişme bölümünün kaçınıcı paragraflar olduğunu işaretleyiniz.	1. ☐	2. ☐	3. ☐	4. ☐	5. ☐
Metnin sonuç bölümünün kaçınıcı paragraf olduğunu işaretleyiniz.	1. ☐	2. ☐	3. ☐	4. ☐	5. ☐

2. Aşağıdaki olaylarla bu olayların metnin hangi bölümünde anlatıldığını eşleştiriniz.

Mutlu adamın gömleğinin olmaması

Muhafızların kulübedeki sesleri duymaları

Bilgelerin hastalığa çare araması

Muhafızların bütün ülkeye dağılması

Mutlu bir adam aramaları

Kralın hasta olması

Muhafızların şaşırması

Bilgelerin çözüm önerisi bulması

Giriş bölümü

Gelişme bölümü

Sonuç bölümü

3. Aşağıdaki cümleleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

Derdi olmayan mutlu bir adam aramışlar böyle bir adam bulmada çok zormuş.

veya

rağmen

çünkü

fakat

Muhafızlar ev ev dolaşmalarına mutlu bir adam bulamamışlar.

rağmen

ama

fakat

için

Muhafızlar kulubeye gitmiş hiç ummadıkları bir gerçekle karşılaşmışlar.

çünkü

ama

öyle

ya da

Zengin olanların sağlıklı olanların mutlu bir ailesi yokmuş.

fakat

öyleki

rağmen

veya

Aradıkları zengin insanı buluyorlarmış onlar da mutlu değilmiş.

madem

örneğin

ama

ya da

4. Aşağıdaki sözcüklerin anlamını önce tahmin ediniz. Sözlük anlamını yazıp bir cümlede kullanınız.

muhafız

Tahmin

Sözlük Anlamı

Cümle

bilge

Tahmin

Sözlük Anlamı

Cümle

5. Aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

Sizce kral nasıl iyileşmiştir?

.....

.....

.....

Gerçek mutluluk nedir?

.....

.....

.....

“Sağlıktan büyük zenginlik yoktur.” sözünden ne anlıyorsunuz?

.....

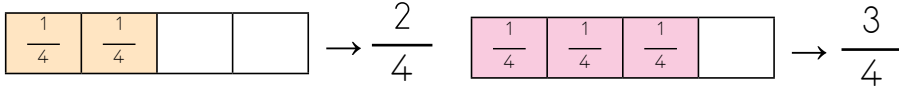
.....

.....

Paydaları Eşit Kesirleri Karşılaştırma ve Sıralama

Elif, elindeki kâğıdın $\frac{2}{4}$ 'sini Efe ise $\frac{3}{4}$ 'ünü kullanıyor.

Elif ve Efe'nin kullandığı kâğıt miktarlarını karşılaştıralım.

Elif'in kâğıtları

Efe'nin kâğıtları

$\frac{3}{4}$ daha fazladır $\frac{2}{4}$ 'den. Yani $\frac{3}{4} > \frac{2}{4}$ olur.

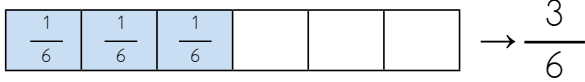
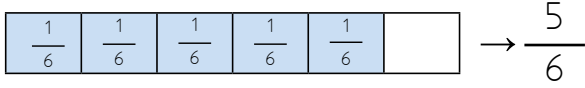
Efe, Elif'ten daha fazla kâğıt kullanmıştır.

BİLGİ SANDIĞI

Paydası eşit olan iki kesirden, payı büyük olan daha büyüktür.

Paydası eşit olan kesir sayılarını karşılaştıralım.

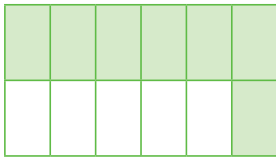

$\frac{3}{6}$ küçüktür $\frac{5}{6}$ 'ten. Yani $\frac{3}{6} < \frac{5}{6}$

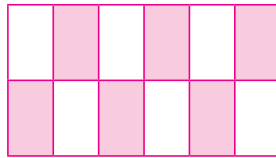

Çözelim - Öğrenelim

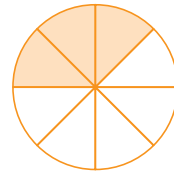
Aşağıdaki şekillerin boyalı kısımlarına karşılık gelen kesirleri yazınız. Aralarına ">", "<", "=" sembollerinden uygun olanını yazınız.

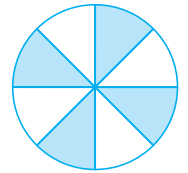
.....
———
.....

.....
———
.....

.....
———
.....

.....
———
.....

ETKİNLİKLER

Etkinlik- 45

1 Aşağıdaki kesirleri karşılaştırınız. Aralarına ">", "<", "=" işaretlerinden uygun olanını yazınız.

$$\frac{3}{7} \dots \frac{8}{7}$$

$$1\frac{6}{9} \dots \frac{8}{9}$$

$$\frac{12}{9} \dots \frac{5}{9}$$

$$\frac{2}{8} \dots \frac{5}{8}$$

$$\frac{9}{10} \dots \frac{4}{10}$$

$$2\frac{2}{5} \dots \frac{2}{5}$$

2 Sayı doğrusu üzerinde gösterilen şekillere karşılık gelen kesirleri bulunuz. Bu kesirlerin arasına "<", ">" ve "=" sembollerinden uygun olanını yazınız.

$$\frac{\text{blue symbol}}{\dots} \dots \frac{\text{red star}}{\dots} \dots \frac{\text{yellow circle}}{\dots}$$

$$\frac{\text{green square}}{\dots} \dots \frac{\text{purple diamond}}{\dots} \dots \frac{\text{blue symbol}}{\dots}$$

$$\frac{\text{red star}}{\dots} \dots \frac{\text{green square}}{\dots} \dots \frac{\text{yellow circle}}{\dots}$$

3 Aşağıdaki kesirleri küçükten büyüğe doğru sembol kullanarak sıralayınız.

$$\frac{5}{8} \quad \frac{2}{8} \quad \frac{12}{8}$$

$$1\frac{3}{7} \quad \frac{6}{7} \quad 1\frac{1}{7}$$

$$\frac{5}{9} \quad \frac{3}{9} \quad \frac{4}{9}$$

$$\frac{2}{8}$$

4 Aşağıdaki kesirleri büyükten küçüğe doğru sembol kullanarak sıralayınız.

$$\frac{3}{9} \quad 1\frac{2}{9} \quad \frac{5}{9}$$

$$\frac{4}{8} \quad 2\frac{1}{8} \quad \frac{5}{8}$$

$$\frac{15}{12} \quad \frac{8}{12} \quad \frac{13}{12}$$

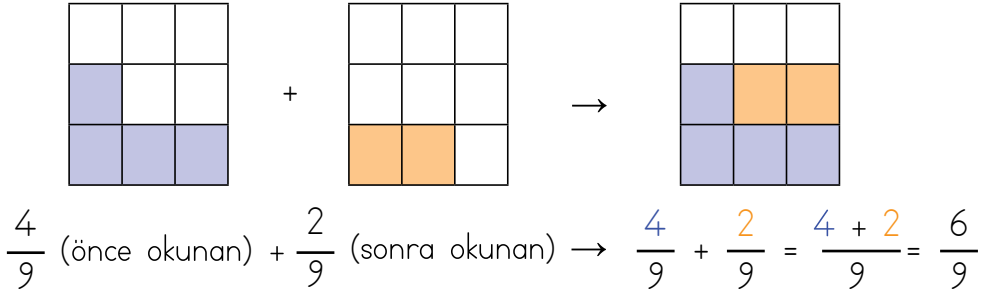
Paydaları Eşit Kesirlerle Toplama İşlemi

● Derya aldığı romanın önce $\frac{4}{9}$ 'ünü, sonra $\frac{2}{9}$ 'sini okuyor.

Derya kitabının kaçta kaçını okumuştur?

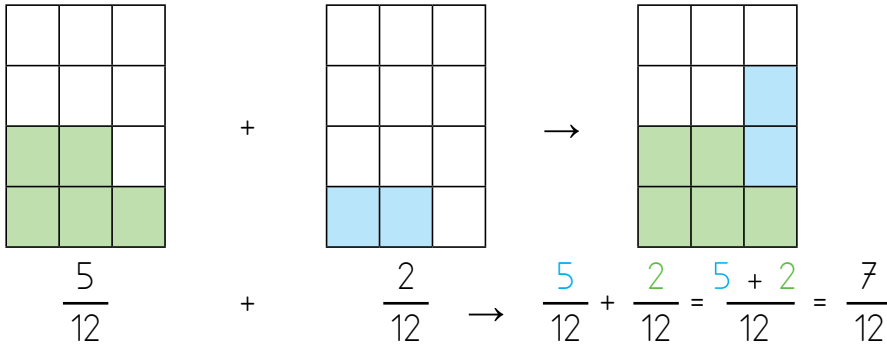
Çözüm: Derya'nın okuduğu kitabı şekil ile gösterelim.

Derya, kitabın $\frac{6}{9}$ 'sini okumuştur.

● Yiğit, parasının $\frac{5}{12}$ 'ini kardeşine veriyor. $\frac{2}{12}$ 'si ile kitap alıyor. Yiğit, parasının kaçta kaçını harcamıştır?

Çözüm: Yiğit'in harcadığı parayı şekil ile gösterelim.

Kardeşine verdiği para miktarı

Kitap aldığı para miktarı

Yiğit, parasının $\frac{7}{12}$ 'sini harcamıştır.

BİLGİ SANDIĞI

Paydası eşit olan kesirlerle toplama işlemi yaparken;

* Paylar toplanır, toplamın payına yazılır.

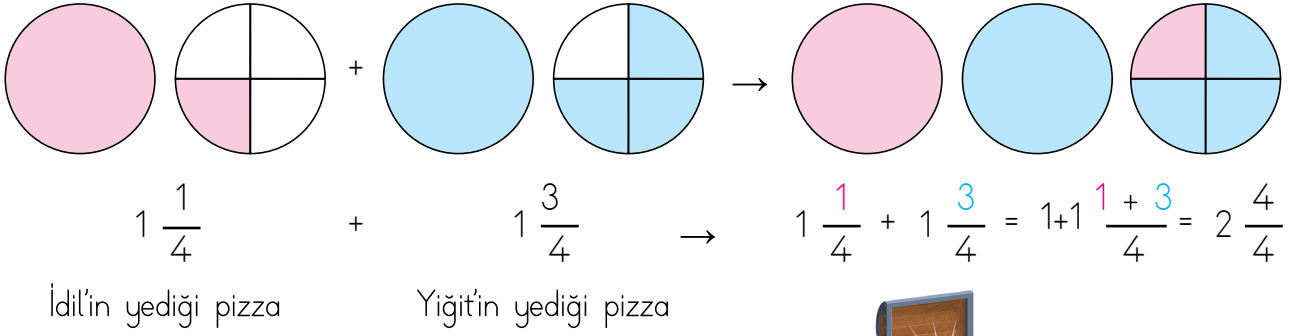
* Payda ortaktır; toplamın paydasına işlem yapılmadan yazılır.

Paydaları Eşit Kesirlerle Toplama İşlemi

- İdil ve Yiğit akşam yemeğinde annelerinin yaptığı küçük pizzaları yiyorlar. İdil, $1\frac{1}{4}$ pizza, Yiğit $1\frac{3}{4}$ pizza yiyor. İki kardeş toplam ne kadar pizza yemiştir?

Çözüm: İdil ve Yiğit'in yediği pizza miktarını şekil ile gösterelim.

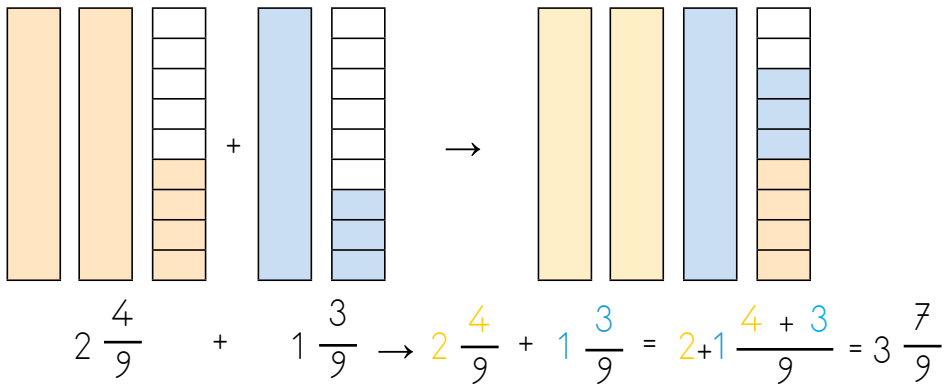
İdil ve Yiğit toplam $2\frac{4}{4}$ pizza, yani 3 tam pizza yemiştir.

BİLGİ SANDIĞI

Eşit paydalı tam sayılı kesirlerle toplama işlemi yaparken tam kısımlar kendi arasında, paylar kendi arasında toplanır.

- $2\frac{4}{9}$ ile $1\frac{3}{9}$ kesirlerinin nasıl toplandığını inceleyelim.

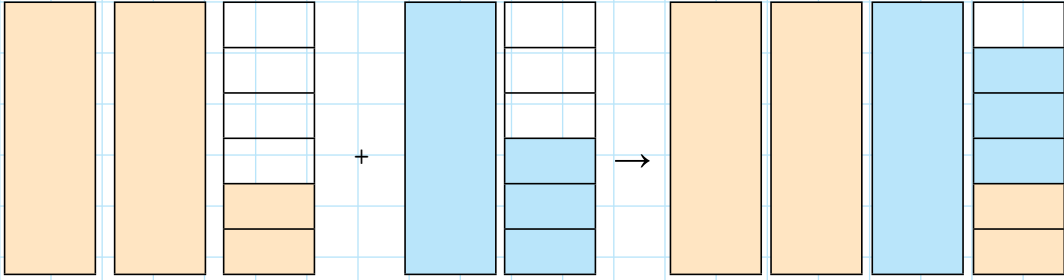

$2\frac{4}{9}$ ile $1\frac{3}{9}$ 'ün toplamı $3\frac{7}{9}$ olur.

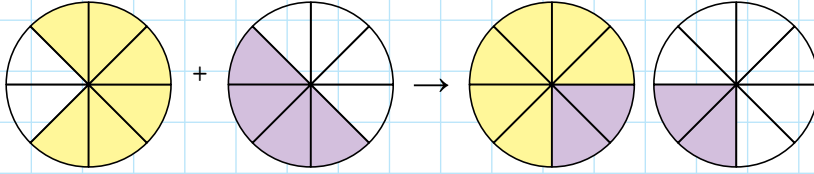

Etkinlik- 46

1 Aşağıda modellerle gösterilen toplama işlemlerini yapınız.

$$\frac{\dots}{\dots} + \frac{\dots}{\dots} = \frac{\dots}{\dots}$$

$$\frac{\dots}{\dots} + \frac{\dots}{\dots} = \frac{\dots}{\dots}$$

2 Aşağıdaki toplama işlemlerini yapınız.

$$\frac{6}{11} + \frac{4}{11} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{13}{27} + \frac{9}{27} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{48}{84} + \frac{29}{84} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{19}{34} + \frac{15}{34} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{8}{13} + \frac{6}{13} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3 \frac{4}{25} + 2 \frac{8}{25} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2 \frac{5}{13} + 1 \frac{2}{13} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$1 \frac{11}{26} + 2 \frac{9}{26} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$6 \frac{3}{5} + 2 \frac{1}{5} = \underline{\hspace{2cm}}$$

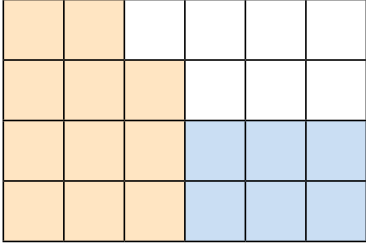
Paydaları Eşit Kesirlerle Çıkarma İşlemi

● Efe'nin test kitabındaki soruların $\frac{17}{24}$ 'si kalmıştır.

Efe, bu soruların $\frac{6}{24}$ 'sini daha çözerse, geriye soruların kaçta kaç kalır?

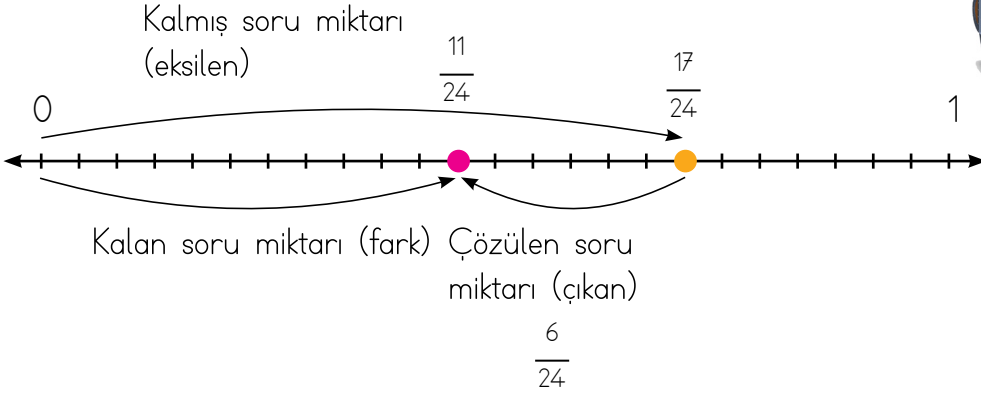
Çözüm: Kitaptaki soru miktarını şekil üzerinde gösterelim.

$$\frac{17}{24} - \frac{6}{24} = \frac{17 - 6}{24} = \frac{11}{24} =$$

Kitaptaki soruların tamamının $\frac{11}{24}$ 'i kalmıştır.

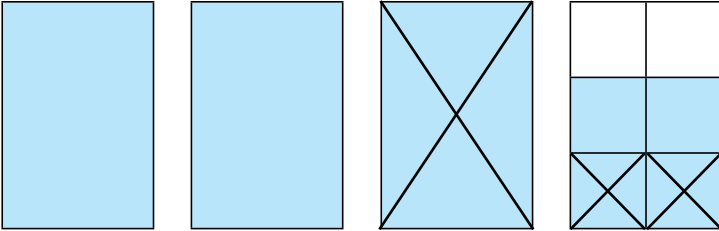
● Aynı çıkarma işlemi sayı doğrusu üzerinde göstererek yapalım.

BİLGİ SANDIĞI

Eşit paydalı kesirleri çıkarırken;
* Payların farkı bulunur. Farkın payına yazılır.
* Payda değişmez.

● $3\frac{4}{6}$ ile $1\frac{2}{6}$ tam sayılı kesirlerinin farkını şekil üzerinde göstererek bulalım.

$$3\frac{4}{6} - 1\frac{2}{6} = (3-1)\frac{(4-2)}{6} = 2\frac{2}{6}$$

! DİKKAT

Tam sayılı kesirlerle çıkarma işlemi yapılırken; tam sayılı kesirler kendi aralarında, paylar kendi aralarında çıkarılır.

Etkinlik- 47

1 Aşağıda modellerle gösterilen çıkarma işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} - \text{---} \\ \text{.....} \end{array} = \begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} \\ \text{.....} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} - \text{---} \\ \text{.....} \end{array} = \begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} \\ \text{.....} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} - \text{---} \\ \text{.....} \end{array} = \begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} \\ \text{.....} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} - \text{---} \\ \text{.....} \end{array} = \begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} \\ \text{.....} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} - \text{---} \\ \text{.....} \end{array} = \begin{array}{r} \text{.....} \\ \text{---} \\ \text{.....} \end{array}$$

ETKİNLİKLER

2 Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yapınız.

$$\frac{19}{20} - \frac{5}{20} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{37}{40} - \frac{18}{40} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{55}{63} - \frac{41}{63} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{24}{34} - \frac{19}{34} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{42}{53} - \frac{35}{53} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{48}{63} - \frac{35}{63} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{77}{90} - \frac{14}{90} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{15}{36} - \frac{6}{36} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4\frac{8}{19} - 2\frac{3}{19} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$5\frac{15}{21} - 2\frac{6}{21} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8\frac{18}{20} - 3\frac{14}{20} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4\frac{15}{17} - 1\frac{6}{17} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9\frac{9}{11} - 5\frac{3}{11} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$7\frac{46}{50} - 5\frac{34}{50} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$6\frac{58}{65} - 4\frac{47}{65} = \underline{\hspace{2cm}}$$

3 Aşağıdaki çıkarma işlemlerinde boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

$$\frac{\dots\dots}{38} - \frac{15}{38} = \frac{12}{38}$$

$$\frac{75}{81} - \frac{\dots\dots}{81} = \frac{16}{\dots\dots}$$

$$\frac{93}{100} - \frac{\dots\dots}{100} = \frac{14}{\dots\dots}$$

$$6\frac{9}{17} - \dots\frac{\dots\dots}{17} = 1\frac{3}{\dots\dots}$$

$$8\frac{\dots\dots}{24} - 5\frac{12}{24} = \dots\frac{6}{24}$$

Saf Madde ve Karışım

MADDE

SAF MADDE

İçinde kendinden başka bir madde bulunmayan maddelere **saf madde** denir.

- İçinde kendinden başka bir madde yoktur.
- Saf maddeler fiziksel yollarla ayrıştırılmaz.

KARIŞIM

Birden fazla maddenin özelliklerini kaybetmeden oluşturduğu maddelere **karışım** denir.

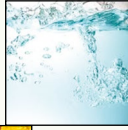

- Karışımlar birden fazla maddeden oluşur.
- Karışımlar çeşitli yöntemlerle ayrıştırılabilir.

Örnekler:

SAF MADDE

- Su
- Altın
- Tuz
- Şeker
- Demir

KARIŞIM

- Turşu
- Limonata
- Süt
- Ayran
- Salata

⚠ Sütün yapısında su ve yağ vardır. Bu nedenle süt, saf bir madde değildir.

Etkinlik-62

Aşağıdaki maddelerin saf madde mi yoksa karışım mı olduğunu işaretleyiniz.

Altın

- Karışım
 Saf madde

Mercimek çorbası

- Karışım
 Saf madde

Bakır

- Karışım
 Saf madde

Ayran

- Karışım
 Saf madde

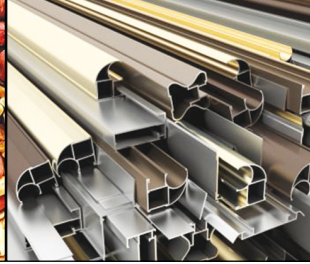
Çinko

- Karışım
 Saf madde

Kuru yemiş

- Karışım
 Saf madde

Alüminyum

- Karışım
 Saf madde

Karniyarık

- Karışım
 Saf madde

Hava

- Karışım
 Saf madde

Deniz suyu

- Karışım
 Saf madde

Gümüş

- Karışım
 Saf madde

Pilav

- Karışım
 Saf madde

Proje Üretiyorum

Bir ihtiyacı karşılamak, bir sorunu çözmek amacıyla çözüm önerileri sunma ve uygulamaya yönelik planlar hazırlamaya **proje** denir. Buluşlar, genellikle yaşanan bir sorunu çözmek için yapılan projelerle ortaya çıkmaktadır.

Her mevsim giyilebilen kıyafet

Çok sevdiğiniz bir kıyafeti hem yazın hem kışın giymek istemez misiniz? Kıyafet tasarımcısı, farklı mevsimlerde kullanmanız için şekildeki kıyafetleri tasarlamıştır.

Bizler de çevremizde ihtiyaçlarımızdan yola çıkarak çeşitli buluşlar ortaya koyabiliriz. Evde kullandığımız artık maddelerden yeni ürünler oluşturabiliriz. Yapacağımız ürün için önce bir araştırma yapıp büyüklerimizden yardım isteyebiliriz. Sonra buluşumuzun yapımı için çalışır ve buluşumuzu ortaya koyarız. Projeleri faaliyete geçirmek için aşağıdaki aşamaları takip edebilirsiniz.

1. Aşama: Sorunu fark et!

Toplumun ya da kendimizin yaşadığı bir sorun, buluşumuzun başlangıç noktası olabilir. Sorun ne kadar önemli ve ciddiye, bizim de o kadar çabuk sonuç bulmamızı sağlar.

2. Aşama: Problemin çözümü için farklı fikirler geliştir.

Sorununuzun belirledikten sonra yapacağınız şeyi çok yönlü düşünmeniz gerekir. Çünkü tek çözüm üretmek, yeni fikirlere ulaşmanızı engeller. Edison ampülü bulmak için 1000 kere denemiş, 100.'de çözüme ulaşmıştır.

3. Aşama: Sorunun çözümüyle ilgili araştırma yapmak

İnternet ya da büyüklerimizden destek alarak fikirlerimizle ilgili araştırma yapmalı ve bilgiler edinmeliyiz. Dünyadaki önemli buluşları takip etmeliyiz.

4. Aşama: Doğru olduğunu belirlediğimiz fikri uygulamak

Deneyle yapılarak üzerinde çalıştığınız fikirleri uygulamaya geçirmeliyiz. Uygulama olumlu sonuç vermezse araştırma sürecini tekrar gözden geçirmeliyiz.

Teknolojinin Etkileri

Etkinlik-57

Kerem, yağmurdan ve kardan etkilenmeyen bir ayakkabı tasarlamak istiyor. Mucidimizin bu durum üzerinde çalışmak için bazı aşamaları yapması gerekiyor. Haydi, sırasıyla mucidimizin projeyi yaparken hangi aşamaları takip etmesi gerektiğini yazınız.

4

3

2

1

Etkinlik-58

Aşağıdaki görsellerden de yararlanarak televizyonun zararlarını yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

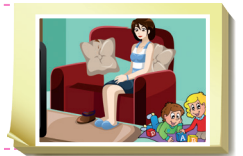
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....